

*А.М. Арістова, канд. екон. наук, доц.,
Київський національний торговельно-економічний університет*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ БАНКУ В УМОВАХ КРИЗИ

Інтерес до оцінки вартості банку протягом декількох років до фінансової кризи був пов'язаний насамперед з процесами поглинання вітчизняних банків іноземними інвесторами. Криза вплинула на процес поглинання банків іноземними інвесторами негативно, попит на вітчизняні банки з боку іноземних інвесторів знизився і має поодинокий характер. Незабаром проблеми капіталізації вітчизняних банків вирішуватимуться через реорганізацію банківської системи, елементами якої будуть зміна власників банків, ліквідація окремих банків, злиття і поглинання банків, участь держави в рекапіталізації не тільки державних, а й комерційних банків. Це посилює інтерес всіх учасників процесу до оцінки ринкової, інвестиційної та вартості ліквідації банку.

Фінансова криза обумовлює необхідність адаптації інструментарію до сучасного стану ринку, а саме обґрунтованого вибору підходів і методів оцінки, способів і прийомів розрахунків ключових параметрів оцінки.

Зменшується можливість застосування порівняльного підходу, який використовується за умови функціонування розвиненого ринку цінних паперів та наявності інформаційного забезпечення операцій на ньому:

- метод ринку капіталу практично втратив передумови його застосування: кількість публічних банків зменшується; непублічні банки, акції яких не продаються на публічному ринку або продаються з низькою активністю, є основним об'єктом оцінки;
- метод ринкових угод втрачає значення у зв'язку зі скороченням кількості угод та їх закритістю.

Застосування методів дохідного підходу, який використовується для оцінки банків як основний, ускладнюється:

- традиційно методи дохідного підходу розглядаються стосовно прибуткового бізнесу; оцінка проблемних банків, кількість яких зростає, вимагає визначення причин збитків та адаптації методів оцінки з урахування цих причин;
- самим важливим елементом вхідних даних при оцінці бізнесу за дохідним підходом є темпи зростання, які використовуються для прогнозу майбутніх грошових потоків; в умовах кризи ускладнюється визначення темпів зростання бізнесу за відомими способами (історичним, аналітичним, фундаментальним) внаслідок невизначеності, пов'язаної з оцінкою очікуваної інфляції та темпів зростання економіки;
- відома висока чутливість оцінки вартості банку за дохідним підходом до визначення ставки дисконтування; недостатність на вітчизняному ринку інформаційного забезпечення розрахунків ставки дисконтування за

різними моделями ризиків і дохідності в умовах кризи посилюється через невизначеність їх ключових параметрів.

Оцінювання вартості діючого банку за витратним підходом, який може застосовуватися за умови, коли переважна частина активів об'єкта оцінювання є ліквідними, потребує адаптації. В умовах фінансово-економічної кризи ліквідність основної частини активів банку (кредитного портфеля, портфеля цінних паперів і нерухомості) зменшується, тому виникає необхідність в розробці корегувальних коефіцієнтів.

Арістова, А.М. Актуальні питання оцінки вартості банку в умовах кризи [Текст] / А.М. Арістова // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доп. IV Міжнародної науково-практичної конференції (21 - 22 травня 2009 р.).: у 2 т. – Суми, 2009. - Т. 1. - С.26–27.